

הבית'ים המאלפים: בלפור - בוויז - בראון

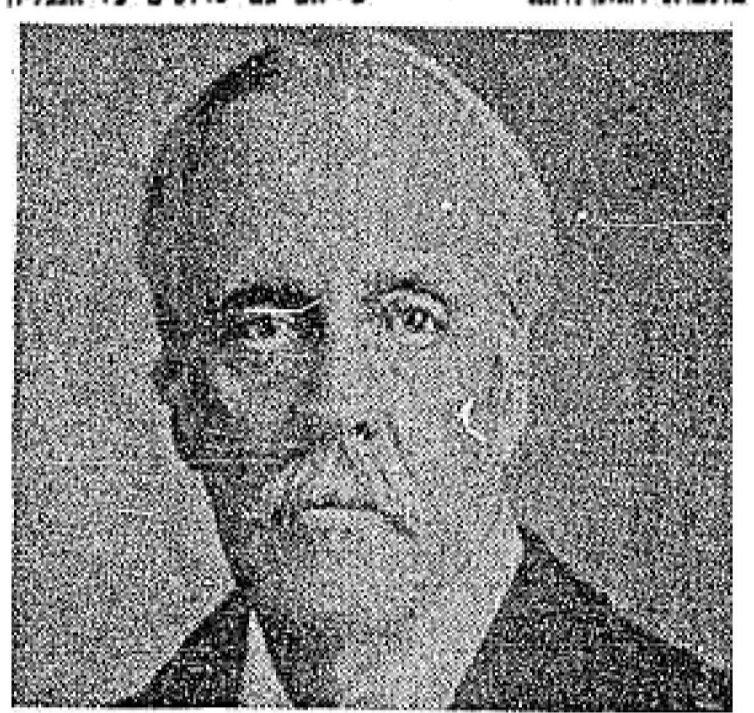
מאת ד"ר ישראל אלדד

רות איירצונג ולמרות המ"ר עומתת של אנגליה שספתה מהקו הראשון - אין ספק ש"מדינה כזאת היתה בעלת ברית בטוחה ביותר של בריטניה הי גדולה, והנפט היה נשאר בי רשותה (וברשותנו) והסואץ היה פתוח בידה (ובידינו) וכל המפה המדינית והבינלאומית היתה נראית אחרת: לסוכתה ולטובתנו. העם היהודי לא היה מושמד, האימפריה לא היתה מסהרת לשקט. ואין זה חשוב, כרגע, אם זה היה נעשה לפי תוכנית הדומיניון שהציעו אי אלה מהמדינאים האנגלים וגם זאת מתוך השבון כפול: מן הלב ומן השכל. מן האהבה הי אידיאליסטית ומן האינטרס, או שהיתה נכרתת ברית מדינית בצורה אחרת.

ואין האנגלים יכולים להת-אונן שאנחנו הפרנו את הברית וחיסלנו את האפשרויות המדיניות האלה. אדרבא, מתוך מגיעים שונים - מהם עורף אופטימיות ואמונה ב.אנגליה אחרת, מהם מעורף פסימיות ואי-אמונה באלטרנטיבה, סר צייליסטים נוסח, השומר הי צעיר, מזה ולאומיים צרוטים כז'בוטינסקי מזה, ואין צריך לומר חייצמן שבאמצע, - הי ציונים שמרו אימונים לאנגליה אף בעצם ימי בגידתה התמורה ביותר בשעה הקשה ביותר בי תולדות העם היהודי, אמנם נאכקר עמה, נלחמו על שי נוי מדיניותה, אך רק מעטים מאד העזו לכסוף כפירה עקרה נית בצורך הקשר עמה. אנשי לחיי, למשל, העלו לראשונה את התפיסה שאין כלל מאבק על "הגשמת" הצהרת בלפור, כי אם על ביטולה מצדנו. כי מלכתחילה הצהרת בלפור הי תה אקט בלתי חוקי, שכן אנחי נו הבעלים החוקיים הבלעדיים של הארץ, של כל הארץ, ואין אנגליה תרחוקה וחורה רשאית לשלוט בת, ומכל שכן לתת לנו ארץ זו, אמנם גם חייב ארלוזורוב הגיע ב-1932 למסי קנה שהיה צורך ליטול מידי הבריטים את השלטון על הארץ ולשלוט בזמן המעבר שלטון מינוט יהודי (ואו היו 180,000 יהודים בארץ ולא שנים וחצי מיליון) נגד רוב ערבי, אבל דברים אלה של ארלוזורוב לא נודעו, ורק לאחר שיצא אחרון הבריטים מן הארץ הם נתפרסמו על ידי אלה שלא באשמי תם יצאו הבריטים.

הרבה נכתב ונחקר על המניעים שחוללו את הגה"רת בלפור, שכדרך הטבע (האנושי והיהודי) נצטייר בעינינו כמין מורש, ידיר ו"רחב-לב". לא לכל אחד בקרבנו נעם לקרוא, למשל, שאותו בלפור הטוב היה אכזר ממש בדיכוי תנועת השחרור של הארצים, (ואגב: באחת מתחנות החל"ביזיה האמריקאית העיר הי מראיין האירי, שראיין ערבים וישראלים על נושא מלחמת ששת הימים: "אילו היו לי אירים לוחמים כאלה כמו לי יהודים, הם היו משחררים לא רק את כל אירלנד, כי אם גם שולטים על אנגליה

שאל רכס של חסידים, רי ישראל מרויזין: שיבת ציון מגלות בכל באה מידי מורש מלך פרס, מלך גויים, משמע כדרך הטבע, דרך פני ליטית היסטורית; וכי למה לא זכו בני ישראל שכדור ההוא לדיגאל מגלות בכל כדרך שנגאלו מגלות מצ-רים, מידי הקב"ה בכבודו ובעצמו, כמוישריין, בדרך הנס? כך שאל הרבי וכך השיב: מכיוון שבני ישרי אל שכדור ההוא הטאו, ומה היה המאם: נשואי תערוך בת, כך השיב הרבי וכך סיים, כשהוא נאנח: מילא, שיהא כדרך הטבע, ובלבד שתבוא הגאולה...

בעל ההצהרת הלורד ארתור גייטס בלפור

כולה". וגם סוציאליסטים ציונים טובים נאלצו איכשהו לבלוע את הגולת המרה, שי באלפור זה, חסיד אומות הי עולם, בסוסו של דבר ספק אם היה שליחם של שמיים, אך ודאי שליחה ועושה דבריה של האימפריה הי. אלא מאי סכור-יחה שהתורה היהודית לארץ ישראל דבר טוב הוא בשביל האימפריה לאורך ימים ולא רק צורך דחוף ברכישת דעת הקהל היהודית בארץ, ולא רק הכרת תודה ליהודים שעזרו לבריטניה על דרך גיליי מזה ועל דרך חייצמן מזה, והוא לא היה יחיד בי בריטניה, שראה בקהיליה יהודית בארץ ישראל משען טוב לאימפריה.

לא שנעדרו אצלו מניעים נר ספים, באנגליה אהבת המקרא (לידי אסטור הנודעת נשאלה פעם במשאל בוק משודר: מה הרבר הגדול ביותר שהעם הי אנגלי נתן לעולם והשיבה בלי היסוס: the Bible, of course) שם רווחו כבר מוזן הלכירות "ציוניים", וכאשר אלהים, נתן בלבו של בלפור לתת ליהודים את הצהרתו, נתגלה, במקרה שזה גם הולם את האינטרס של האימפריה, מכל מקום, כך סבור היה אימפריאליסט זה, שהיה טוב ליהודים מהרבה "אנטיאימפריאליסטים" ומשח רדי המין האנושי, ועד לזמן מסויים זו היתה גם דעתו של ידיו המפלגתי והאימפריאליסטי, וינסטון צ'רצ'יל.

זה היה הקו הי נכון והטוב, טוב בשביל לנו ונכון בשביל אנגליה, נכון בשבילנו - כי אין דבר הי מסייע לעם לשחרורו שלא יהיה נכון, שיהיה פסול, גם אם הי הקשר אחר פסול הוא - וי טוב בשביל אנגליה: כי לא קשה לשער היום מה היה מעי מדה של אנגליה בכלל ובמזרח התיכון במרס, אלמלא ספתה מהקו הזה החל משנת 1921, כלומר אלמלא גברו היסודות שמלכתחילה התנגדו לקו זה, אילו נשארה הארץ פתוחה לי חלוטין לעם היהודי, שהיה בא תחילה על דרך הנס האידיאליסטי, בנחיה חלוצית של מי עטים, לציון, ואחר-כך, בבוא שעת הדחק האירופית-נאצית, במילוינו, אילו ישבו פוז ששת מיליונים יהודים, יוצרים ומפתחים וגם לוחמים, מקימי מרכז תרבותי ותעשייתי, מסחרי, תחבורתי ו בטחוני ומדעי ואמנותי ממדינה ראשונה.

למראה הכוח של מדינת ישראל, בעלת שנים וחצי מיליון יהודים, מונם חלק גדול שבא מארצות נחשלות, והוא עצמו זקוק לפיתוח ואמון מידי אותו המיליון שהיה חלק מהי מיליונים האירופיים בעלי הי יכולת האדירה, למראה זה ברוי מה רב, היה כוחה של מדינת יהודים שכזאת, באמת משתי גדות הירדן, כאשר תוכנן, כאשר קווח, בימי מתן הצהרת בלפור, ואילו נעשה דבר זה ב-1921, אילו הי שיועח של אנגליה - ולא כפי מה שהקטרו, בית הלאומי והח"כ המדינה, למי

וכי מי בימינו לא נהג לערוך השוואות בין הצהרת בלפור להצהרת כורש? ואין צורך לומר, שגם מבחינה זו, מבחינת היות דורנו דור חוטא, יש דמיון, אלא שחטא זה, חטא נשואי תערוכת בזיקתו לעניין הפוליטי, הנדול, מתבאר לנו ביאור רחב יותר, היסטורי יותר מן המקובל וקרוב יותר להקשר הפאראדוקסאלי לבאורה: בארץ לה בדרך הטבע.

הציונות כולה היא פרי נשור אי תערובת אידיאולוגיים: אפיה היה אמנם הרעיון המדיני של הרצל, שאין פתרון לי בעיית היהודית, למצוקת הי גלות, לאנטישמיות, אלא בי יצירת "מקלט בטוח", מדינת יהודים" וכך מהנוסחאות ואף על-פי-כן, מצד האם, הציונות בכל זאת משרשת ברצון הי עצמי, החיובי, הבלתי-פוסק לי גאולה, ללא-קשר סיבתי לי בעיית היהודית" ולשנאת יש ראל, בלשון אחרת: הזרע של הציונות הוא אמנם זרע אימאנסיפאציוני (כשלון הי אמאנסיפאציה מזה והשפעת תנועות לאומיות באירוסה מ זה, אך הרחם היא שאיפת הגדולה המשיחית מאז התורכן (ביום שחורב בית המקדש, נולד המשיח, בלשון האגדה), ועתה: אילו זכינו, היינו נגאי לים מחוך הכיסופים המשיחיים בלבד, מכיוון שלא זכינו, חטאנו, רצינו להתבולל בגויים, זכינו לתחיית בדרך הטבע...

אילו היה נושאנו היום הי ציונות ותחייתנו הממלכתית, אפשר היה על נקלה להסביר על בסיס שניות זו הרבה מהי חופעות שנחלו למעשה הי גדול וחסר התקדים, אם לי ברכת אם לקללה, כיצד חסבי כות רבות מתבארות מעובדת תערובת זאת של מוצא הציוני גות, אלא שהיום כוונתנו להי צביע על הצד השני של הי זיווג, על המחמתים מצד הי גויים, שהרי אם נגור עלינו להיגאל, על דרך הטבע, מי מילא הם צד במשפחה...

בתמיסה הנבואית ברור שכורש היה שליח אלהים, אלהים מילא את לבו מתשי בה מובה זו לבנות לו בית בירושלים ולהתיר את עליי-תם של הגולים ארצה. בתפיסת היסטוריונים זה היה קו מדיני כללי של מלך זה: מדיניות ליברלית, רח בות לב ודעת, ויהי אשר יהי הכוח שהרחיב את לבו ודעתו, פוליטיקאים - ציוניים מי יסודם - אינם נוטים להכיר לא ביד אלהים ולא בלב אדם, לדיום זו פשוט שיטה אימפריאלית מסוימת למען האינטרס סים של האימפריה הזקוקה לי בעלי ברית.

ואין גרע את כל המניעים שבעבר, כשגם אלה שבהווה, שלענינו לא תמיד נהירים לנו גם מאורעות מסוימים בימינו, אין תראצור" מספיק לחסבירים, ומה שלא שמרבים שוב לדבר על "חוכמדי הי את לב נאצר" או: "הטפיש את לב חוסיין" * * *

עובדה היא: בשניתנו הצהרת בלפור היו כוארץ 80,000 יהודים (וכוונתה ורתה לארץ ישראל משני עברי הירדן) והאימפריה הי בריטית - בשיא גדולתה, כיום מדינת ישראל גדולה מהחרמון ועד לסואץ והי אימפריה בשקיעתה, ישרי אל בגדולתה ובריטניה הי סוציאליסטית דימוקראטית מחזרת אחר נאצר המוכס, לכאורה, החסבר לכך פשוט: ניצח הקו המדיני שראה בי ערבים, בשטחים שלהם, וכי נפט שלהם, בעלי ברית מוערי לים יותר לאינטרסים של בריטניה מאשר בכרית עם היהודים, ואין זה חשוב כרגע, שי הקו הזה נתגלה כמוטעה וי במידה שבריטניה ירדה, יהודה וישראל עלו, ויהא אשר יהא הקשר בין שתי עובדות אלה, גדול או קטן, מקרי או גיווני, ריאלי או מיסטי, הקו המוטעה (ולא נשתמש בביטוי האהוב על דבים של צדק ואי-צדק) ניצח, החל כהסטר הלבן של צירציל וכלה במדיניות הכליון לציונות של בוויז, והביא לביטול סופי של מגמת היסוד של הצהרת בלפור, בשביל הציונות הסוציאליסטית יש אירוויה, וגם טראגדיה בכך, שהמכות הי קשות ביותר שהונחתו על הי ציונות - לא מידי שמרנים ריאקציונרים, אימפריאליסטים באי, כי אם דוקא מידי סוציאליסטים, כותב המורים האלה אינו גורס את ה"ציונות" והי "ידדות" של צירציל, אבל באסכולת של הציונות המקובל לת הלא היה ציוני וידי, ות מחמיר עוד יותר את הטראגדיה של הציונות הסוציאליסטיה שנאלצת לתודות, ששי השמרנים בלחור וצירציל, שני אימפריאליסטים מובהקים, היו גדולי ידידיה של הציונות, בי עוד שמכוין או ועד בראון היום - וגם אטלי שנפטר מי קרוב אינו יוצא מכלל זה - לא נסתייע המפעל הציוני, כי אם אדרבא, הוטרע על ידם קשות. האם היה כאן רק חישוב מדיני אינטרסני, שציונות על מדינאים אנגליים אלה, לבי נוד" בעניין היהודי החישוב (סוף בעמוד 20)